

Pedro Riera * El Rubencio

Què és la Unió Europea?

animallibres

A les armes!

La llarga història comuna europea és, sobretot, una història de guerres.

Molts països europeus anhelaven ser més grans, més rics, més poderosos. Alguns, fins i tot, volien forjar un imperi. I què feien per fer realitat el seu somni? Envair els països del seu voltant per arrabassar-los territoris. Als veïns, com pots imaginar, no els feia gens de gràcia i es defensaven amb unghes i dents. I tot anava riu avall!

D'aquella manera van anar passant els segles.

Bé amb fletxes, amb llances, amb espases, amb alabardes, catapultes, mosquetons o canons, un fet que no canviava és que els europeus sempre estaven mata'm que et mataré, fins que l'assumpte se'ls en va anar de les mans.

Al llarg del segle xx, Europa va arrossegar la resta del planeta a dues grans guerres. La Primera Guerra Mundial (1914-1918) i la Segona Guerra Mundial (1939-1945). Segons els càlculs més optimistes, hi van morir 60 milions de persones. Segons els més pessimistes, 160 milions. Una barbaritat!

Els governants van comprendre per fi que havien de buscar una solució per assolir una pau duradora. I van decidir crear un organisme supranacional a Europa, que hi facilités la convivència i evités nous conflictes.

Ja l'any 1849, l'escriptor francès Victor Hugo va afirmar que, per acabar amb les guerres a Europa, calia crear un Senat comú a tots els europeus que arbitrés les diferències entre els diversos països.

Carbó i acer per reconstruir Europa

LA CECA (1951)

Però, per on comença a construir-se un organisme supranacional?

Posem-nos en situació. És l'any 1945. Fa poc temps que ha acabat la Segona Guerra Mundial. Europa sencera és una ruïna. Quina és la mesura més urgent? Reconstruir-la. Calia tornar a alçar ciutats, fàbriques, vies de tren, ponts... I per fer-ho necessitaven dos materials essencials: el carbó, la font d'energia, i l'acer, el material de construcció.

Així va sorgir una idea brillant: per què no deixem que els vencedors i els vençuts

de la guerra explotin junts el carbó i l'acer del centre d'Europa? Si els antics enemics comencen a fer negocis junts, comprendran que és més beneficiós aliar-se que no començar un altre conflicte.

Amb aquell esperit va néixer, l'any 1951, la Comunitat Europea del Carbó i l'Acer, la llavor de la que havia de ser la Unió Europea.

Sis països formaven part de la CECA: Bèlgica, França, la República Federal d'Alemanya, Itàlia, Luxemburg i els Països Baixos.

Això funciona!

TRACTATS DE ROMA (1957)

La CECA va ser un èxit.

Als sis països membres, els havien anat tan bé les coses amb el carbó i l'acer, que van decidir portar aquella aliança al nivell següent. Hi van establir un mercat comú!

I això què és?, deus preguntar-te.

T'ho explicaré amb un exemple. Fins aquell moment, si Alemanya volia vendre salsitxes a França, havia de pagar unes taxes d'importació a la frontera francesa i això feia que el preu de les salsitxes s'encarís. A partir del moment en què es va muntar el mercat comú, les salsitxes van poder viatjar lliurement a França sense pagar impostos. En ser més barates, en comprava més gent i això era un bon negoci per als fabricants de salsitxes alemanyes. Passava igual amb les empreses franceses que fabricaven formatges. De sobte, podien vendre els seus formatges a Alemanya sense pagar les taxes de la duana. De manera que tots hi sortien guanyant.

L'any 1957, pels anomenats Tractats de Roma, hi va quedar establert el mercat comú i la CECA es va passar a anomenar Comunitat Econòmica Europea.

Una altra passa endavant!

TRACTAT DE MAASTRICHT (1993)

L'any 1993, pel Tractat de Maastricht, la Comunitat Econòmica Europea va passar a dir-se Comunitat Europea, a seques.

Per què creus que van treure la paraula *econòmica* del nom? Perquè ja no havien de col·laborar en l'aspecte econòmic? Això creus? T'equivoques. És tot el contrari. Els països membres van decidir que, a més de col·laborar en l'àmbit econòmic, havien de col·laborar també en el polític. Van decidir que, al llarg dels anys següents, treballarien per tenir una moneda comuna, una

política exterior conjunta i, si era possible, fins i tot un exèrcit europeu.

I això és molt més que una simple col·laboració econòmica!

En aquell temps, la Comunitat Europea era coneguda com l'Europa dels Dotze. Saps per què? La resposta és fàcil. Efectivament, perquè ja la formaven dotze països. Des de la firma dels Tractats de Roma, s'hi havien incorporat sis països més: el Regne Unit, Irlanda, Dinamarca, Grècia, Espanya i Portugal.

Fora les fronteres!

TRACTAT DE SCHENGEN (1995)

Ja hem vist que les mercaderies es movien lliurement arreu de la Comunitat Europea. Tomàquets, sardines, formatges, salsitxes, camises, ordinadors, raspalls de dents, rajoles, pollastres, podien viatjar des de Grècia fins a Dinamarca sense que ningú els molestés. En canvi, una persona havia de fer una llarga cua en arribar a la frontera i mostrar el passaport cada vegada que volia passar d'un país de

la Comunitat Europea a un altre. Els nostres governants va comprendre que això havia de canviar si volien que la gent es considerés part d'una Europa unida. I va canviar, per fi, l'any 1995! Amb l'entrada en vigor del Tractat de Schengen, s'hi van abolir les fronteres interiors i això va permetre que la gent es desplaçés per tots els països de la Comunitat Europea amb la mateixa llibertat que un tomàquet.

S'hi van adherir tots els països de la Comunitat Europea al Tractat de Schengen? La veritat és que no. El Regne Unit i Irlanda es van negar a firmar-lo. En canvi, hi va haver països que no pertanyien a la Comunitat Europea que sí que ho van fer: Noruega, Islàndia, Suïssa i Liechtenstein.

I ara, la moneda!

L'EURO (2002)

Cada país d'Europa tenia la seva pròpia moneda. I allò era un embolic. Tornem als tomàquets. Si una empresa de Portugal exportava dues tones de tomàquets a Finlàndia, els venia en escuts portuguesos i els hi compraven amb marcs finesos. En canviar d'una moneda a una altra, els bancs s'emportaven una comissió. A més, el valor de l'escut portuguès podia variar en relació amb el marc finès i, per això, aquelles dues tones de tomàquets podien costar 10 un dia i 13 al cap d'uns mesos. La incertesa econòmica dificultava els negocis. Com es podia solucionar? Instaurant una moneda única per a tots els països de la Comunitat Europea.

I així va ser com va néixer l'euro, l'any 2002. L'euro s'hauria pogut anomenar *ecu* (European Currency Unit), que vol dir 'unitat monetària europea'. Per què no li van posar aquell nom? En una reunió que es va celebrar a Madrid, el canceller alemany va comentar que tenia un problema amb el nom. Un ecu, en alemany, seria «ein Ecu» i això sona igual que *eine Kuh*, que vol dir 'una vaca'. I anomenar vaca la nova moneda europea els semblava poc seriós als alemanys. De manera que la van anomenar *euro*. Jo, personalment, no entenc la decisió. M'hauria encantat tenir una moneda que es digués vaca. A tu no?

